

परिवर्तन गाउँपालिकाको
युवा स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि,
२०७९

(गाउँ कार्यपालिकाबाट पारित मिति : २०७९/१२/२२)

परिवर्तन गाउँपालिका
पुतलाचौर, रोल्पा

२०७९

परिवर्तन गाउँपालिकाको युवा स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७९

गाउँ कार्यपालिकाबाट पारित मिति : २०७९/१२/२२

प्रस्तावना:

युवा परिवर्तन, विकाश र समृद्धिको सम्वाहक रहेको तथ्यलाई मनन् गर्दै परिवर्तन गाउँपालिका भित्रका युवाहरुलाई प्रत्यक्ष उत्पादन र उद्यममा जोडी स्वरोजगार बनाई गाउँपालिकाको समग्र विकाश र समृद्धिको लक्ष्य हासिल गन"बाञ्छनिय भएकोले स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा ७ ले प्रत्यायोजित अधिकार प्रयोग गरी गाउँ कार्यपालिकाको मिति २०७९/१२/२२ को बैठकले यो "युवा स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि २०७९" स्विकृत गरी लागू गरिएको छ।

परिच्छेद -१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यो कार्यविधिको नाम "युवा स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि,२०७९" रहेकोछ।

(२). यो कार्यविधि कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मितिबाट लागू हुनेछ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा -

(क) "अध्यक्ष" भन्नाले परिवर्तन गाउँपालिकाका अध्यक्ष सम्भन्नुपर्दछ।

(ख) "उपाध्यक्ष" भन्नाले परिवर्तन गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष सम्भन्नुपर्दछ।

(ग) "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले परिवर्तन गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्भन्नुपर्छ।

(घ) 'स्थानीय तह' भन्नाले गाउँपालिका वा नगरपालिका सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले जिल्ला सभालाई समेत जनाँदछ।

(ङ) "पालिका" भन्नाले परिवर्तन गाउँपालिकालाई सम्भन्नुपर्दछ।

(च) "कार्यपालिका" भन्नाले परिवर्तन गाउँ कार्यपालिकालाई सम्भन्नुपर्छ।

(छ) "गाउँ सभा" भन्नाले नेपालको संविधान-२०७२ को धारा २२२ को उपधारा (१) बमोजिमको गाउँ सभा सम्भन्नुपर्दछ।

(ज) "वडा" भन्नाले परिवर्तन गाउँपालिकाको वडा सम्भन्नुपर्दछ।

(झ) "वडा अध्यक्ष" भन्नाले परिवर्तन गाउँपालिकाको वडा अध्यक्ष सम्भन्नुपर्दछ।

(ञ) "वडा सचिव" भन्नाले परिवर्तन गाउँपालिकाको वडा कार्यालयमा प्रशासकीय प्रमुखको रुपमा कामकाज गर्न तोकिएको वडासचिव सम्भन्नुपर्छ।

(ट) "वडा समिति" भन्नाले नेपालको संविधान-२०७२ को धारा २२२ को उपधारा (४) बमोजिमको वडा समिति सम्भन्नुपर्दछ।

(ठ) "पदाधिकारी" भन्नाले परिवर्तन गाउँपालिकाको अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, वडा अध्यक्ष तथा कार्यपालिका अन्य सदस्य सम्भन्नुपर्दछ।

- (ड) “कार्यविधि” भन्नाले परिवर्तन गाउँपालिकाको “युवा स्वरोजगार कार्यक्रम सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९” सम्झनु पर्छ ।
- (ढ) “ऐन” भन्नाले स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ लाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ण) “कानून” भन्नाले संघिय कानून, प्रदेश कानून र स्थानिय कानूनहरूलाई सम्झनुपर्दछ ।
- (त) युवा भन्नाले यस कार्यक्रमको प्रयोजनको लागि २० वर्ष देखि ४० वर्ष सम्मका नागरिकलाई सम्झनुपर्दछ ।
- (थ) “समिति” भन्नाले दफा १४ बमोजिम गठन भएको युवा स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालक समिति लाई सम्झनुपर्दछ ।
- (ध) “संयोजक” भन्नाले युवा स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालक समितिको संयोजक सम्झनुपर्दछ ।
- (न) “सदस्य” भन्नाले युवा स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालक समितिको सदस्य सम्झनुपर्दछ ।
- (प) “उद्यमी” भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम युवा स्वरोजगार कार्यक्रमसँग सम्बन्धीत युवा उद्यमी वा व्यवसायीलाई सम्झनुपर्दछ ।
- (फ) कृषक” भन्नाले कृषि वा कृषि क्षेत्रमा संलग्न कृषक, उद्यमी र व्यवसायी भन्ने बुझाउँदछ ।
- (भ) “कृषि वा कृषि क्षेत्र” भन्नाले जीवन धान्न र विकास/वृद्धिका लागि आवश्यक खाना, रेशा, जैविक उर्जा जडिवुटि र अन्य वस्तु उत्पादन गर्न प्रयोग गरीने विरुवा, पशुपन्छि, माछा समेत र ढुसी/च्याउ जातको खेती वा पालन र प्रजनन सम्बन्धि कार्य वा क्षेत्र भन्ने बुझाउँदछ । यसमा उत्पादन गर्नका लागि आवश्यक कृषि सामग्री, सिंचाई, यन्त्र र उपकरण, प्राविधिक सेवा टेवा र उत्पादित वस्तुहरूको भण्डारण र विक्रि वितरणको व्यवस्थापन समेत पर्दछन् ।
- (म) “विषयगत शाखा” भन्नाले गाउँकार्यपालिका अन्तरगतको विषयगत शाखा, कार्यालय वा इकाईलाई सम्झनुपर्छ । यस शब्दले संविधान बमोजिम गाउँपालिकालाई तोकिएको कार्यसम्पादन गर्नका लागि नगर कार्यपालिका अन्तर्गत रहने शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, वन, पशुविकास जस्ता विषयगत कार्यालय वा इकाईलाई समेत सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद २

३. यस कार्य विधीको उद्देश्य देहाय बमोजिमका रहेका छन् :

- (१) यस गाउँपालिकामा रहेका युवाहरूको सामाजिक, आर्थिक, शारिरीक लगायतका अवस्थाहरूको पहिचान गरी सो को आधारमा उपयुक्त उत्पादनमूलक उद्यम तथा क्षेत्रहरूको संभाव्यता पहिचान गर्ने,
- (२) यस गाउँपालिकाका युवाहरूलाई प्रत्यक्ष उत्पादन र उद्यममा जोडी स्वरोजगार बनाई गाउँपालिकाको उत्पादकत्व बढाउन युवाहरूलाई कृषि, पशुपालन, उद्यम तथा अन्य सिर्जनात्मक कामको लागि प्रेरित गर्ने,
- (२) यस परिवर्तन गाउँपालिकाको भौगोलिक अवस्था, उत्पादकत्व क्षमता तथा मौसमी अवस्था समेतको वैज्ञानिक अध्ययन गरी पकेट क्षेत्र निर्धारण गरी उपयुक्त कृषि उपज तथा पशुपंक्षीको उत्पादन तथा पालनका लागि गाउँपालिकाका युवाहरूलाई सहभागी गराई परिवर्तन गाउँपालिकालाई समृद्ध बनाउने ।
- ३) परिवर्तन गाउँपालिकालाई कृषि तथा पशुपंक्षी उपजमा आत्मनिर्भर बनाउन विकशित नविनतम प्रविधी, औजार तथा सीपको अवलम्बन गराई उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिका लागि आवश्यक सहयोग गर्ने ।

(५) परिवर्तन गाउँपालिकामा विभिन्न सरकारी, गैरसरकारी, विकास साभेदार, वित्तीय संस्था, सहकारी तथा निजी क्षेत्रबाट संचालन हुने युवा लक्षित कृषि, पशुपालन तथा उद्यमशिलता विकाश कार्यक्रमहरु एकिकृत रुपमा सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्न स्थानिय सरकारलाई सहयोग पुऱ्याउने

४. उद्देश्य प्राप्तिका लागि गरिने नीति र रणनीति

(१) गाउँपालिकामा रहेका युवाहरुको विस्तृत तथ्याङ्कको अभिलेखिकरण तथा अध्यावधिक गर्दै पालिकामा उत्पादनमूलक उद्यममा संलग्न युवा उद्यमी, उत्पादनमूलक उद्यममा संलग्न हुन इच्छा गरेका युवाहरुको पहिचान गरिनेछ ।

(२) गाउँपालिकामा कृषि, पशुपंक्षी तथा औद्योगिक क्षेत्रको उत्पादकत्व बढाउनका लागि प्राकृतिक तथा सामाजिक-साँस्कृति वातावरणमा नकरात्मक असर नपार्ने प्रकारको स्थानीय उत्पादनमूलक क्षेत्रहरुको पहिचान गरिनेछ ।

(३) युवाहरुलाई स्वरोजगार बनाउनका लागि गाउँपालिकाद्वारा सीपमूलक तथा व्यवसायमूलक तालिमहरुको संचालन गर्ने, अभिमुखिकरणका कार्यक्रम संचालन गर्ने, क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रम गर्ने र स्वरोजगार बन्न चाहाना राखेको युवाहरुलाई कृषी वा कृषी क्षेत्र, आदिवासी ज्ञान र सिपका क्षेत्र, रैथाने उत्पादन र प्रजाती संरक्षण हुने क्षेत्रहरुका साथै अन्य उत्पादनमूलक क्षेत्रहरुको पहिचानका लागि सहजीकरण गरिनेछ ।

(४) विपन्न परिवार, शहिद परिवार, द्वन्द पिडित परिवार, सिमान्तीकृत समुहमा पर्ने परिवार, विपन्न आदिवासी जनजाति, जेष्ठ नागरिक, अपाडता भएका मानिसहरु, एकल महिला लगायतका प्रचलित कानून बमोजिम वर्गिकरण गरिएका समुहमा पर्ने युवाहरुलाई प्राथमिकता दिँदै र युवाहरुको उत्पादनमूलक क्षेत्रमा उद्यम गर्नका लागि इच्छा, तत्परता तथा प्रतिबद्धतालाई मध्यनजर गर्दै युवाहरुलाई उद्यमी बन्नका लागि वा उद्यम विकास गर्नका लागि सापटी सहायता रकम गाउँपालिकाको क्षमता बमोजिम उपलब्ध गराइनेछ ।

(५) युवा स्वरोजगार कार्यक्रम अन्तरगत गाउँपालिकाबाट सापटी सहायता रकम लिएर युवाहरुले आफ्नो प्रस्तावना बमोजिमको उत्पादनमूलक व्यवसाय वा उद्यमलाई दुई वर्ष वा सो भन्दा बढी अवधि सम्म निरन्तरता दिएका युवाहरुलाई उद्यम वा व्यवसायलाई थप विकास गर्न वा निरन्तरताको लागि सापटी सहायता रकम अनुदानमा परिणत गरिनेछ ।

(६) युवाहरुले समुह निर्माण गरेर सामुहिक उत्पादनका लागि प्रस्तावना गरेमा त्यस्ता सामुहिक फार्म, संस्थालाई प्राथमिकतामा राखेर सापटी सहायता रकम उपलब्ध गरिनेछ ।

(७) गाउँपालिकामा युवाहरुलाई उत्पादकत्व तथा उद्यम क्षेत्रमा प्रत्यक्ष जोड्न आवश्यक नीतिगत व्यवस्था गरी उपयुक्त रणनीतिहरुको तर्जुमा गरिनेछ ।

परिच्छेद-३

युवाहरुको अवस्था, उद्यमशिलताको पहिचान, युवासँगको सहकार्य सम्बन्धी

५. युवाको तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्ने र अभिलेखिकरण गर्ने:

- (क) गाउँपालिकामा युवाहरूको जनसंख्या, लिङ्ग, जातजाति, भाषा, धर्म, शैक्षिक अवस्था, उद्यमशिलताको अनुभव, आर्थिक अवस्था, अपाङ्गता, पेशा व्यवसाय तथा उद्यमशिलता जस्ता आदि विषयमा अनुसूची-५ बमोजिम तथ्याङ्क संकलन गरिनेछ ।
- (ख) उपदफा (क) बमोजिम संकलन गरिएको सुचना प्रविधिको प्रयोग गरी तथ्याङ्कको अध्यावधिक, अभिलेखका एवं व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- (ग) गाउँपालिकाको युवा स्वरोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत उत्पादनमूलक उद्यम वा व्यवसायका क्षेत्रमा लागेका युवाहरू वा लाग्न चाहेका युवाहरूलाई गाउँपालिकासँग हातेमालो गर्नका लागि आह्वान गरिनेछ ।
- (घ) गाउँपालिकासँग सहकार्य गरी उत्पादनमूलक उद्यम वा व्यवसाय क्षेत्रमा लागेका युवाहरूको प्रगती विवरणको अध्यावधिक गर्ने, अभिलेखिकरण गर्ने गरिनेछ साथै सम्मान गरी उत्प्रेरित गरिनेछ ।
- (ङ) गाउँपालिकासँग हातेमालो गर्दै उत्पादन तथा उद्यमशील क्षेत्रमा लागेका युवाहरूलाई सम्मान प्रदान गरिनेछ ।
६. गाउँपालिकामा उपलब्ध उत्पादनमूलक क्षेत्रहरूको सम्भाव्यता पहिचान गर्ने
- (क) पालिकाको दिगो विकास तथा कृषि वा कृषि क्षेत्र, पालिकामा सम्भाव्य अन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भरता बढाउनको लागि पालिकामा उपलब्ध उत्पादनमूलक क्षेत्रहरूको सम्भाव्यता पहिचान गरिनेछ ।
- (ख) पालिका भित्रका उत्पादनमूलक क्षेत्रहरूको विवरण अध्यावधिक गर्ने र अभिलेखिकरण गरिनेछ ।
- (ग) युवाहरूलाई उत्पादनमूलक क्षेत्रहरूको बारेमा सचेतनाका कार्यक्रमहरू, अभिमुखिकरणका कार्यक्रमहरू, इच्छुक युवाहरूलाई विज्ञहरूसँगको परामर्श गर्ने गोष्ठीहरू आदि कार्यक्रमहरू गर्नेछ ।
७. गाउँपालिकाले वार्षिक रूपमा युवा स्व-रोजगार कार्यक्रमको लागि बजेटको व्यवस्था गर्नेछ ।

परिच्छेद-४

उत्पादनमूलक उद्यम वा व्यवसायको प्राथमिकता

८. उत्पादनमूलक उद्यम वा व्यवसायमा युवाहरूको सहभागिता बढाई सहकार्य गर्नको लागि देहाय बमोजिमको उत्पादनमूलक क्षेत्रहरूको प्राथमिकरण हुनेछ ।
- (क) उत्पादनमूलक उद्यममा युवा सहभागिताको व्यवस्था गर्दा लघु उद्यम, कृषि तथा पशुपालन वा अन्य व्यवसायिक क्षेत्रमा स्थानिय रैथाने/आदिवासी ज्ञानमा आधारित उत्पादन उद्यमलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- (ख) उत्पादनमूलक उद्यम वा व्यवसायमा पालिकाको प्राकृतिक वातावरण र ऐतिहासिक, सामाजिक-साँस्कृतिक वातावरणमा नकरात्मक असर नपार्ने प्रकृतिका उत्पादनका क्षेत्रहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- (ग) उत्पादनमूलक उद्यम वा व्यवसायमा युवाहरूलाई सापटी सहायता रकम वा अनुदान प्रदान गरी स्वरोजगार बनाउको लागि समितिले गाउँपालिकाको आवश्यकताका आधारमा क्षेत्रहरू निर्धारण गर्न सक्नेछ ।
९. सापटी सहायता रकम पाउनका लागि आवश्यक योग्यता : सापटी सहायता रकम प्राप्त गर्नका लागि देहायको योग्यता हुन आवश्यक छ ।
- (क) २० देखि ४० वर्ष उमेर पुरा भएको
- (ख) गाउँपालिकामा स्थायी बसोबास भएको

- (ग) परियोजना प्रस्तावमा लेखिए बमोजिमको पेशा व्यवसायप्रति रुची भएको
- (घ) परियोजना प्रस्तावमा प्रस्ताव गरिएको उद्यम वा व्यवसायको ज्ञान र सिप भएको
- (ङ) नेपाल सरकारबाट दोहोरो अनुदान सुविधा नलिएको
- (च) दफा २१ बमोजिम समितिले अनुदान प्रक्रियाबाट हटाएको ३ वर्ष पूरा भएको

परिच्छेद-५

उत्पादनमूलक उद्यमका लागि सापटी सहायता र अनुदानको व्यवस्था

१०. उत्पादनमूलक उद्यम तथा व्यवसायिक कार्यमा युवाहरुको प्रत्यक्ष सहभागिता र सहकार्यका लागि गाउँपालिकाले युवाहरुलाई उत्पादनमूलक उद्यम वा व्यवसायका लागि 'सापटी सहायता' रकम दिन सक्ने :

(१) उत्पादनमूलक उद्यम वा व्यवसायका लागि युवाले गाउँपालिकाको प्राथमिकतामा परेका उत्पादनका क्षेत्रमा "सापटी सहायता" रकम प्राप्त गर्नका लागि देहाय बमोजिमको कागजपत्रहरु समिति समक्ष पेश गर्नुपर्ने छ ।

(क) अनुसूची १ को ढाँचामा निवेदन ।

(ख) अनुसूची २ को ढाँचामा विस्तृत परियोजना प्रस्ताव ।

(ग) सहभागिताको लागि सम्बन्धीत वडाको सिफारिश ।

(घ) नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि ।

(ङ) जग्गा धनी प्रमाण पुर्जाको प्रतिलिपि

(च) वडा अध्यक्षको रोहवरमा वडा सचिवको काम तामेलीमा तीन जना साक्षीसहितको सर्जमिन मुचुल्का

(छ) प्रचलित कानून बमोजिम आवश्यक पर्ने अन्य कागजातहरु पेश गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम परेका निवेदनहरुबाट समितिको बैठकले युवा उद्यमी छनौट गर्न सक्नेछ ।

(३) गाउँपालिकाको 'सापटी सहायता' उपलब्ध गराउने प्रयोजनको लागि युवा उद्यमी छनौट गर्न समितिले परियोजना प्रस्तावको मुल्याङ्कन गर्नका लागि आवश्यकता अनुसार विषय विज्ञ वा परामर्शदाता संस्थाको सहयोग लिन सक्नेछ ।

(४) छनौट भएका युवा उद्यमी वा व्यवसायीलाई अनुसूची ३ बमोजिमको ढाँचामा समितिले करार सम्झौता गरेर सापटी सहायता रकम पहिलो किस्ता कार्यासंचालनको लागि र दोस्रो किस्ता प्रगति विवरण प्राप्त भएमा कुनै करकट्टी विना एकमुष्ट अन्तिम किस्ता सापटी सहायता रकम उपलब्ध गराउनेछ ।

(५) समितिले व्यक्तिगत रुपमा उपलब्ध गराउने सापटी सहायता रकमको न्यूनतम र अधिकतम रकम तोक्न सक्नेछ भने समुह बनाएर आएका सामूहिक युवा उद्यमीहरुलाई परियोजना प्रस्ताव हेरेर तीन देखि पाँच गुणा बढी सापटी सहायता रकम उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

११) प्रगती विवरण बुझाउनुपर्ने:

(१) गाउँपालिकाबाट युवा स्वरोजगार कार्यक्रम अन्तरगत उत्पादनमूलक उद्यम वा व्यवसायका लागि सापटी सहायता रकम प्राप्त गरेका युवा उद्यमीले वार्षिक रुपमा अनुसूची ४ को ढाँचामा प्रगती विवरण प्रत्येक छ/छ महिनामा बुझाउनुपर्नेछ ।

(२) युवा उद्यमी वा व्यवसायीले बुझाएको प्रगती विवरणको अनुगमन र मुल्याङ्कन समितिले गराउनेछ ।

- (३) यस कार्यविधिको दफा १२ बमोजिम सापटी सहायता रकम फिर्ता गरेमा वा दफा १३ बमोजिम अनुदानमा परिणत भएमा तीन वर्ष सम्म आफ्नो उद्यम वा व्यवसायको बारेमा वर्तमान सुचना समिति वा पालिका समक्ष दिनुपर्नेछ ।

१२) सापटी सहायता रकम फिर्ता गर्नुपर्ने:

- (१) युवा उद्यमी वा व्यवसायीले युवा स्वरोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत उत्पादनमूलक उद्यम वा व्यवसाय गर्नको लागि प्राप्त गरेको सापटी सहायता रकम तीन वर्षपछि फिर्ता गर्नुपर्नेछ । तर जुन उद्देश्यका लागि सापटी सहायता रकम प्राप्त गरेको हो सो उद्यम नगरेमा वा निरन्तरता नदिएमा सापटी सहायता रकम तुरुन्त फिर्ता गर्नुपर्नेछ ।
- (२) युवा उद्यमीले लिखित अनुरोध गरेमा समितिले जाँचबुझ गर्दा आवाश्यक देखेमा एक वर्ष भित्रमा तीन किस्तामा विभाजन गरी युवा स्वरोजगार कार्यक्रमको सापटी सहायता रकम फिर्ता गर्नको लागि सहजीकरण गर्न सक्नेछ ।
- (३) युवा उद्यमीले लिएको सापटी सहायता रकम कार्यविधि बमोजिम तोकिएको समयमा बुझाउने युवा उद्यमी वा व्यवसायीले ब्याज बुझाउनुपर्ने छैन ।
- (४) युवा स्वरोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत प्राप्त गरेका सापटी सहायता रकम कार्यविधिको दफा १० को उपदफा (४) बमोजिम करार सम्भौताको शर्त बमोजिम खर्च नगरेमा उल्लेखित रकम असुल उपर गर्ने वा नगर्ने भन्ने सम्बन्धमा समितिको सिफारिसमा गाउँकार्यपालिकाले अन्तिम निर्णय गरिनेछ ।
- (५) युवा उद्यमी वा व्यवसायीले प्राप्त गरेको सापटी सहायता रकम दफा १२ बमोजिम समितिले अनुदानमा परिणत गरेमा सापटी सहायता रकम फिर्ता गर्नुपर्नेछैन ।

१३. सापटी सहायता रकमलाई अनुदानमा परिणत गर्न सकिने वा अन्य कुनै निर्णय लिइनेछ :

- (१) समितिले युवा स्वरोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत उत्पादनमूलक उद्यमका लागि युवा उद्यमीलाई प्रदान गरेको सापटी सहायता रकमबाट उद्देश्य बमोजिमको उत्पादनमूलक उद्यम वा व्यवसाय निरन्तर सञ्चालनमा रहेको, उत्पादनमा योगदान दिएको, गाउँपालिकाको प्राथमिकतामा परेको उत्पादन भएको अवस्थामा युवा उद्यमी वा व्यवसायीले बुझाएको प्रगती प्रतिवेदन, गाउँपालिकाको अनुगमन समिति वा गाउँपालिकाको सम्बन्धित विषय शाखा वा विभागको प्रतिवेदन वा विज्ञ परामर्शदाताको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन प्रतिवेदनमा समेत प्रगती देखिएका युवा उद्यमीहरूलाई सापटी सहायता रकम प्राप्त गरेको मितिबाट दुई वर्ष पछि सापटी सहायता रकमलाई अनुदानमा परिणत गर्न सकिनेछ ।
- (२) परियोजना कार्यन्वयनको क्रममा भवितव्य वा अन्य कुनै काबू बाहिरको परिस्थिति परेमा
- (क) युवा स्वरोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत युवा उद्यमी वा व्यवसायीले प्राप्त गरेको सापटी सहायता रकम दफा १० को उपदफा (४) बमोजिम खर्च भएको अवस्थामा कुनै भवितव्य परी वा काबू बाहिरको परिस्थितिबाट सम्भौता अनुरूपको परिणाम प्राप्त हुन सक्ने अवस्था नभएमा सोको जनाउ १५ दिन भित्र समिति समक्ष निवेदन माफत दिनुपर्नेछ ।
- (ख) खण्ड (क) बमोजिम निवेदन प्राप्त पश्चात स्थलगत निरीक्षणका लागि समितिले कुनै सदस्य खटाउन सक्नेछ र उक्त सदस्यले कम्तीमा १५ दिन भित्र निरीक्षण प्रतिवेदन समितिका समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (ग) खण्ड (ख) बमोजिम प्राप्त प्रतिवेदनको आधारमा उक्त परियोजन र उपलब्ध रकमको सम्बन्धमा समितिबाट उपर्युक्त निर्णय लिनेछ ।

- (२) युवा स्वरोजगार कार्यक्रम अन्तरत लिएको सापटी सहायता रकम अनुदानमा परिणत गर्ने वा नगर्ने अधिकार गाउँकार्यपालिकामा निहित रहनेछ ।

परिच्छेद-६

युवा स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालक समिति

१४. युवा स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालक समितिको गठन :

- (१) युवा स्वरोजगार कार्यक्रमको सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि गाउँपालिकामा देहाय बमोजिमको समिति गठन गरिनेछ ।
- (क) गाउँपालिकाका अध्यक्ष - संयोजक
- (ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - सदस्य
- (ग) संयोजक, आर्थिक समिति वा निजले तोकेको समितिको महिला सदस्य - सदस्य
- (घ) वडा अध्यक्षहरुमध्येबाट कार्यपालिकाले तोकेको २ जना वडा अध्यक्ष - सदस्य
- (घ) गाउँपालिकाका युवा उद्यमी/व्यवसायी मध्येबाट कार्यपालिकाले मनोनित गरेको एकजना महिला सहित दुई जना - सदस्य
- (ङ) कार्यपालिकाले मनोनित गरेको कृषी र पशु सम्बन्धि शिक्षा प्रदान गर्ने विद्यालयको प्रतिनिधि एक जना - सदस्य
- (ड) सम्बन्धित शाखाको प्रमुख - सदस्य सचिव

१५. मनोनित सदस्यको योग्यता :

- (१) देहायको योग्यता पुगेको युवा व्यक्ति समन्वय समितिमा मनोनयनका लागि योग्य हुनेछ :
- (क) लेखपढ गर्न सक्ने
- (ग) उत्पादनमूलक उद्यम वा व्यवसाय क्षेत्रमा कम्तिमा २ वर्षको अनुभव भएको ।
- (घ) नैतिक पतन देखिने कुनै फौजदारी अभियोग नलागेको
- (ङ) नैतिक पतन देखिने कुनै फौजदारी अभियोग लागेको व्यक्ति भए सो अभियोगबाट सफाई पाएको तीन वर्ष पुरा भएको ।
- (च) सरकारी सम्पत्ती हिनामिना नगरेको

१६. समितिका पदाधीकारी तथा सदस्यको पदावधि :

- (१) समितिका मनोनित सदस्यको पदावधि चार वर्षको हुनेछ ।
- (२) मनोनित सदस्यको पदावधि एक कार्यकालका लागि थप गर्न सकिनेछ ।

१७. मनोनित सदस्यको पद रिक्त हुने: (१) देहायको अवस्थामा मनोनित सदस्यको पद रिक्त भएको मानिनेछ :

- (क) पदबाट राजीनामा दिएमा
- (ख) नैतिक पतन देखिने कुनै फौजदारी अभियोग प्रमाणित भएमा ।
- (ग) पदीय आचरण विपरित काम गरेमा
- (घ) मृत्यु भएमा ।
- (२) उपदफा (१) को खण्ड ग बमोजिमको पदबाट हटाउने कारबाही गर्नु अघि निजलाई सफाई पेश गर्ने मौका दिइनेछ ।

(२) समितिले कुनै पद रिक्त भएमा बाँकी अवधिको लागि क्षेत्रगत प्रतिनिधित्व कायम गरी नियुक्त गर्न सक्नेछ ।

१८. समितिको काम कर्तव्य र अधिकार: (१) समितिको काम कर्तव्य र अधिकार अन्यथा उल्लेख भए अतिरिक्त देहाय बमोजिम हुनेछ:

(क) गाउँपालिकामा रहेका युवाहरु तथा उद्यमशील युवाहरुको तथ्याङ्क संकलन गर्ने, अभिलेखिकरण गर्ने, विवरण अध्यावधिक गर्ने तथा उनीहरुको रुचीको क्षेत्रको पहिचान पहिचान सहित युवा स्वरोजगार कार्यक्रमको लागि योग्य युवा छनौटको लागि गाउँपालिकालाई सहयोग गर्ने ।

(ख) युवा स्वरोजगार कार्यक्रमको लागि युवाहरुलाई अभिमुखिकरण, तालिम तथा प्रशिक्षण संचालन गर्ने, गोष्ठी तथा अनुभव साटासाट कार्यक्रम संचालन गर्ने तथा गाउँपालिकामा युवाहरुलाई आफ्नो रुचीको उत्पादनमूलक क्षेत्रहरुको पहिचान गर्नको लागि सहयोग गर्ने ।

(ग) युवा स्वरोजगार कार्यक्रम अन्तरगत उत्पादनमूलक क्षेत्रमा लागेका वा चाहाना राखेका युवा उद्यमी, व्यवसायीहरुलाई सापटी सहायताको लागि प्रस्ताव आह्वान गर्ने, छनौट गर्ने र सापटी सहायता रकम उपलब्ध गराउने ।

(घ) युवा स्वरोजगार कार्यक्रम अन्तरगत सापटी सहायता रकम लिएका युवा उद्यमीले दुई वर्ष वा सो भन्दा बढी समयदेखि आफ्नो उत्पादनमूलक उद्यम, व्यवसायलाई निरन्तरता दिएको वा गाउँपालिकाको उत्पादनमा योगदान पुऱ्याएका युवा उद्यमी, युवा व्यवसायीहरुको सापटी सहायता रकमलाई अनुदानमा परिणत गर्नको लागि सिफारिश गर्ने,

(ङ) गाउँपालिकामा उत्पादनमूलक क्षेत्रमा योगदान पुऱ्याएका उत्कृष्ट युवा उद्यमी, व्यवसायीहरुलाई छनौट गरी पुरस्कार दिने ।

(च) गाउँपालिकाले तोकेका युवा स्वरोजगार सम्बन्धी अन्य कार्यहरु गर्ने ।

१९. समितिको बैठक सम्बन्धी व्यवस्था: (१) समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार संयोजकको सल्लाहमा समितिका सदस्य सचिवले राख्नेछ ।

(२) बैठकमा कम्तिमा एकाउन्न प्रतिशत सदस्य उपस्थित भएमा गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ । बहुमतको निर्णलाई बैठकको निर्णय मानिनेछ ।

(३) बैठकको अध्यक्षता समितिको संयोजकले गर्नेछ । संयोजकको अनुपस्थितिमा उपस्थित मध्ये जेष्ठ सदस्यले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ ।

(४) बैठकमा प्रस्ताव उपरको निर्णय बहुमतबाट हुनेछ ।

(५) बैठक सम्बन्धी कार्यविधि आवश्यकता अनुसार समिति आफैले निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद ७

अनुगमन र मुल्याङ्कन

२०. समितिले युवा स्वरोजगार अन्तरगत लगानी गरेका परियोजनाहरुको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्नका लागि गाउँपालिकामा प्रचलित ऐन कानून बमोजिम गठन भएको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन समितिले गर्नेछ ।

२१. गाउँपालिकाले युवा स्वरोजगार अन्तरगत लगानी गरेका परियोजनाहरुको तेस्रो पक्ष मुल्याङ्कन तथा अनुगमनका लागि विज्ञ परामर्शदाता वा परामर्शदाता संस्थाहरुबाट अनुगमन र मुल्याङ्कन गराउन सक्नेछ ।

२२. विज्ञ परामर्शदाताद्वारा प्राप्त अनुगमन तथा मुल्याङ्कन प्रतिवेदनको आधारमा समितिले आगामी दिनको लागि कार्यक्रमहरू बनाउन सक्नेछ ।

परिच्छेद -८

दण्ड र सजाय

२३. यस कार्यविधि बमोजिम प्रगति विवरण नबुझाउने युवा उद्यमीलाई समितिले पहिलो पटकका लागि नसिहत दिन सक्नेछ । पटक पटक समितिका आदेश उल्लंघन गरेमा समितिले त्यस्ता युवा उद्यमी वा व्यवसायीलाई अनुदान प्रक्रियाबाट हटाउनेछ र थप ३ वर्ष सम्म अनुदान रकम प्राप्त गर्नका लागि अयोग्य मानिनेछ ।

परिच्छेद ७

विविध

२४. सहयोग गर्नुपर्ने : यो कार्यविधि बमोजिम गाउँपालिकाका युवाहरूलाई स्वरोजगार बनाई आत्मनिर्भर बनाउनको लागि आवश्यक सहयोग गर्नु सम्बन्धित सबैको कर्तव्य हुनेछ ।

२५. व्याख्या गर्ने अधिकार: यस कार्यविधिमा भएका कुनै पनि व्यवस्था अस्पष्ट भएमा सोको अन्तिम व्याख्या गर्ने अधिकार कार्यपालिकामा रहनेछ ।

२६. बाधा अड्काउ फुकाउन सक्ने : यो कार्यविधि कार्यान्वयनको क्रममा कुनै बाधा अड्चन आएका गाउँ कार्यपालिकाको बैठकले बाधा अड्काउ फुकाउन सक्नेछ ।

२७. शंशोधन गर्न सक्ने: कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार कार्यविधि शंशोधन गर्न सक्नेछ ।

अनुसुची -१

(दफा १० को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

युवा स्वरोजगार कार्यक्रममा रुची अनुसार सहभागी हुने निवेदन फारमको ढाँचा

श्री अध्यक्ष ज्यू
युवा स्वरोजगार कार्यक्रम समिति
परिवर्तन गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय
रोल्पा

हालसालै खिचेको
पासपोर्ट साइजको
फोटो

मिति:

विषय : युवा स्वरोजगार कार्यक्रम अन्तरगत उत्पादनमूलक उद्यम/व्यवसायको लागि सापटी सहायता पाउँ ।

महोदय,

..... जिल्ला, पालिका वडा गाउँ/टोल बस्ने
वर्ष को म निवेदकले विगत वर्षदेखि पेशा/व्यवसाय/उद्यम गर्दै
आइरहेको छु (वा पेशा /व्यवसाय/उद्यम गर्नको लागि इच्छुक रहेको छु) । यस
गाउँपालिकाबाट सञ्चालन गरेको युवा स्वरोजगार कार्यक्रमबाट पालिकाभित्र उत्पादन कार्य गरेर स्वरोजगार बन्न
चाहेकोले..... क्षेत्रमा उत्पादन गर्नको लागि इच्छुक रहकोले सोही बमोजिम प्रस्तावना
सहित तपशिलका कागजात संगलग्न गरी यो निवेदन पेश गरेको छु ।

निवेदक

.....
.....

तपशिल

१. नागरीकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि
२. शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि
३. अनुभव भए सोको प्रतिलिपि
४. परियोजना प्रस्तावना
५. वडा कार्यालयको सिफरिस
६. जग्गा धनी प्रमाण पुर्जाको प्रतिलिपि
७. वडा अध्यक्षको रोहवरमा वडा सचिवबाट काम तामेली भएको कम्तीमा ३ जना साक्षीको सर्जमित मुचुल्का
८. अन्य कागजपत्रहरु

अनुसूची २

(दफा १०, उपदफा (१) संग सम्बन्धीत)

उत्पादनमूलक व्यवसाय/उद्यम परियोजना प्रस्तावमा खुलाउनुपर्ने विषयवस्तुहरु

परियोजनाको शिर्षक सहित कभर पेज

पृष्ठभुमी (परिचय, उद्यम/व्यवसाय गर्न लागेको स्थान, भुगोल र सम्भावनाको परिचय आदि)

लक्ष्य

उद्देश्य

विधि तथा क्रियाकलापहरु

अनुमानित बजेट

युवाले लगानी गर्ने बजेट र गाउँपालिकाबाट सापटी सहयोगको प्रतिशत

समय सिमा

गाउँपालिकाबाट प्राप्त सापटी सहायता रकम फिर्ता गर्नसक्ने आधारहरु :

अनुगमन तथा मुल्याङ्कन

निश्कर्ष

अनुसूची (आवश्यकता अनुसार)

अनुसुची ३

सम्झौता पत्रको ढाँचा

परिवर्तन गाउँपालिकाको चालु आ.व. को लागि स्विकृत युवा स्वरोजगार कार्यक्रम अर्न्तगतको युवा स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालक समितिको तर्फबाट ऐ.को अध्यक्ष (प्रथम पक्ष) र रोल्पा जिल्ला परिवर्तन गाउँपालिका वडा नं. गाउँ/टोल बस्ने वर्षको को नाति/नातिनी..... को छोरा/छोरी (द्वितीय पक्ष) तपशिलका शर्तनामाहरु पालाना गर्ने गरी करार सम्झौता गरी सहीछाप गरी एक/एक प्रति दियोँ/लियोँ ।

तपशिल

१. दोस्रो पक्षले पेश गरेको उत्पादनमूलक परियोजना प्रस्ताव बमोजिम उल्लेख भए अनुसारको क्रियाकलापमा मात्र प्राप्त सापटी सहायता रकम खर्च गर्नुपर्नेछ, सो बाहेक अन्य क्रियाकलापमा खर्च गर्न पाइने छैन ।
२. दोस्रो पक्षले परियोजना प्रस्ताव बमोजिमको उत्पादनमूलक व्यवसाय/उद्यम स्थापना गरी सोको १५ दिन भित्रमा प्रथम पक्षलाई जानकारी दिनुपर्नेछ ।
३. दोस्रो पक्षले परियोजना प्रस्ताव बमोजिम गरिएको क्रियाकलाप तथा गतिविधि एवं समग्र परियोजनाको बारेमा कार्यविधीले तोके बमोजिमको मितिमा सापटी सहायता रकम फिर्ता नगरेसम्म प्रगति विवरण बुझाउनुपर्नेछ ।
४. दोस्रो पक्षले प्रस्ताव बमोजिमको परियोजना निर्माण गर्नको लागि गाउँपालिकाबाट प्राप्त गरेको सापटी सहायता रकम परियोजनाको निरन्तरता कायम रहेको अवस्थामा दुई वर्षपछि किस्तामा वर्ष भित्र सापटी सहायता रकम फिर्ता गर्नुपर्नेछ ।
५. दोस्रो पक्षले माथी उल्लेखित परियोजना प्रस्ताव बमोजिम कार्य गरे बापत प्रथम पक्षले दोस्रो पक्षलाई रु.।- (अक्षररूपी रुपैयाँ मात्र) रकम पहिलो किस्तामा% र दोस्रो किस्तामा% गरेर उपलब्ध गराउनेछ ।
६. दोस्रो पक्षले प्रस्तावित परियोजना सम्पन्न गर्न नसकेमा वा निरन्तरता दिन नसकेमा यस सम्झौता अनुसार प्रथम पक्षबाट प्राप्त रकम फिर्ता गर्नुपर्नेछ ।
७. अन्य कुराको हकमा प्रचलित ऐन कानून बमोजिम हुनेछ ।

प्रथम पक्ष

हस्ताक्षर

नाम:

संयोजक, युवा स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालक समितिको

परिवर्तन गाउँपालिकाको कार्यालय, पुतलाचौर, रोल्पा

कार्यालयको छाप

दोस्रो पक्ष

हस्ताक्षर:

नाम :

ठेगाना

दायाँ

बायाँ

साक्षि

हस्ताक्षर

नाम

पद :

कार्यालय: परिवर्तन गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, पुतलाचौर, रोल्पा ।

साक्षि

हस्ताक्षर:

नाम

उमेर

ठेगाना

अनुसुची ४
प्रगति विवरणको ढाँचा
(प्रगती विवरणमा समेटनुपर्ने विषयवस्तुहरुको रूपरेखा)

परियोजनाको शिर्षक

परिचय

परियोजनाको लक्ष्य र उद्देश्य

हासिल गरिएका उपलब्धीहरु

समस्या र चुनौतीहरु (आवश्यक परेमा)

समस्या र चुनौतीसँग जुध्ने रणनीति

आगामी मार्ग

निष्कर्ष

अनुसुची - फोटोचित्र

आवश्यकता अनुसार अनुसुचीहरु

